

СУТНІСТЬ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ЯК ОБ'ЄКТА АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Сергій Вікторович ФЕДУН,

*заступник директора ІПОЗН
Харківського національного
університету внутрішніх справ*

В умовах динамічного розвитку правової держави та триваючого реформування системи правоохоронних органів надзвичайно гостро постає питання якісної підготовки й підвищення професійної компетентності співробітників Національної поліції України. Післядипломна освіта поліцейських набуває особливого значення як одна з найважливіших складових забезпечення їхнього професійного розвитку, адаптації до нових суспільних викликів і впровадження сучасних стандартів у поліцейську діяльність. Саме завдяки систематичному оновленню знань, умінь та навичок поліцейські здатні ефективно реагувати на актуальні загрози, дотримуватись високих етичних норм і розвивати правову культуру в органах Національної поліції. Тому дослідження сутності післядипломної освіти поліцейських як об'єкта адміністративно-правового регулювання є надзвичайно актуальним, оскільки саме ця сфера забезпечує стійкість і гнучкість професійної підготовки правоохоронців у контексті постійних змін законодавства, реформ безпекового сектору й особливих умов діяльності, зумовлених, зокрема, правовим режимом воєнного стану через збройну агресію проти України.

Таким чином, післядипломна освіта поліцейських виступає не лише інструментом безперервного професійного зростання, але й вагомим чинником підвищення ефективності функціонування поліції як елемента системи державної безпеки та правопорядку. Це визначає необхідність комплексного аналізу післядипломної освіти поліцейських саме як об'єкта адміністративно-правового регулювання, що дозволить удосконалити не лише теоретичні, а й практичні підходи до її організації та реалізації в сучасних умовах.

Об'єктом адміністративно-правового регулювання в досліджуваному випадку буде сукупність суспільних відносин, які виникають і знаходять свій розвиток у зв'язку зі здійсненням післядипломної освіти поліцейських, що відповідно до п. 3 ч. 1 ст. 72 Закону України «Про Національну поліцію» від 2 липня 2015 року [1] є складовою частиною їх професійного навчання. При цьому слід зазначити на той факт, що приписами вищенаведеного нормативно-правового акта сутність післядипломної освіти поліцейських не розкрито, хоча її нормативно-правовій регламентації й повністю присвячено окрему норму. Зокрема як зазначено в ст. 75 (післядипломна освіта поліцейських) Закону України «Про Національну поліцію», післядипломна освіта поліцейських здійснюється на загальних засадах, визначених Законом України «Про

вищу освіту» [2], з урахуванням особливостей, визначених цим Законом [1]. У решті приписів даної правової норми здебільше йдеться про окремі різновиди, компоненти післядипломної освіти поліцейських з акцентуванням уваги на підвищенні їх кваліфікації. У цьому контексті зазначимо, що окремі різновиди післядипломної освіти поліцейських, з огляду на важливість даного питання, будуть розглянуті нами в межах окремого підрозділу представленого наукового дослідження.

Говорячи ж про спеціальне законодавство, зокрема про згаданий вище Закон України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 року слід зазначити, що згідно зі ст. 60 даного нормативно-правового акта післядипломна освіта – це спеціалізоване вдосконалення освіти та професійної підготовки особи шляхом поглиблення, розширення та оновлення її професійних знань, умінь та навичок або отримання іншої професії, спеціальності на основі здобутого раніше освітнього рівня та практичного досвіду. При цьому післядипломна освіта включає здобуття другої (наступної) вищої освіти – здобуття ступеня бакалавра (магістра) за іншою спеціальністю на основі здобутої вищої освіти не нижче ступеня бакалавра та практичного досвіду [2]. З огляду на специфіку функціонування досліджуваної сфери суспільних відносин післядипломна освіта не може розглядатися в контексті отримання іншої професії, оскільки мова вже йде про конкретну професію – поліцейського. Саме тому основний акцент при визначенні сутності досліджуваного явища слід ставити на вдосконаленні освіти й професійної підготовки поліцейського й розглядати даний аспект як одну з провідних особливостей функціонування таких суспільних відносин, що додатково вказує й на значення післядипломної освіти поліцейських.

Як ще одну з провідних особливостей функціонування даної сфери суспільних відносин слід вказати здійснення її нормативно-правової регламентації нормами спеціального законодавства, що окрім зазначених вище Закону України «Про Національну поліцію» [1] та Закону України «Про вищу освіту» [2] включає також і приписи відомих нормативно-правових актів. Зокрема, організаційно-правові засади організації післядипломної освіти працівників органів і підрозділів Національної поліції України, що проходять службу (працюють) на посадах, які за класифікацією професій належать до категорій керівників, професіоналів, фахівців та робітничих кадрів визначено приписами Положення «Про організацію післядипломної освіти працівників Національної поліції», затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 24 грудня 2015 року № 1625. Як зазначено в даному нормативно-правовому акті, післядипломна освіта працівників поліції здійснюється відповідно до Конституції України, законів України, указів Президента України та постанов Верховної Ради України, прийнятих відповідно до Конституції та законів України, актів Кабінету Міністрів України, інших актів законодавства України та цього Положення [3]. У такому випадку мова фактично йде про правові засади здійснення післядипломної освіти поліцейських як сукупності

нормативно-правових актів, що є підґрунтям функціонування даної сфери суспільних відносин. Такі правові засади, враховуючи їх важливість для належного й ефективного адміністративно-правового забезпечення післядипломної освіти поліцейських, будуть розглянуті нами в межах окремого підрозділу представленого наукового дослідження.

Слід зазначити на те, що так саме як і в Законі України «Про Національну поліцію» [1], у приписах Положення «Про організацію післядипломної освіти працівників Національної поліції» [3] не визначено сутності післядипломної освіти поліцейських, що вважаємо є одним зі значних недоліків чинного національного законодавства, що об'єктивізує правові засади функціонування досліджуваної сфери суспільних відносин. Разом із тим у зазначеному вище підзаконному нормативно-правовому акті доволі вдало сформовано мету здійснення післядипломної освіти поліцейських, що вказує як на значення даної діяльності, так і обумовлює певні особливості функціонування досліджуваної сфери суспільних відносин.

Так, відповідно до п. 3 Розділу I «Загальні положення» Положення «Про організацію післядипломної освіти працівників Національної поліції» метою післядипломної освіти є задоволення індивідуальних потреб працівників поліції в особистому професійному зростанні, забезпечення потреб держави у кваліфікованих кадрах високого рівня професіоналізму та культури, здатних компетентно і відповідально виконувати свої функції [3]. Аналіз наведеного нормативно-правового припису свідчить про те, що мета післядипломної освіти є дуалістичною, зокрема має суб'єктивно-об'єктивний характер. Так, по-перше, мова йде про суб'єктивну частину такої мети, що знаходить свій появ в особистій зацікавленості працівника поліції в результатах післядипломної освіти – задоволення індивідуальних потреб працівників поліції в особистому професійному зростанні [3]. Тобто йдеться про виключно особистісні потреби особи, які серед іншого можуть бути визнані не тільки професійними, а й у цілому соціальними.

По-друге, мова йде про об'єктивну частину такої мети, що знаходить свій прояв у необхідності задоволення інтересів не якось конкретної особи, а держави й суспільства в цілому – забезпечення потреб держави у кваліфікованих кадрах високого рівня професіоналізму та культури, здатних компетентно і відповідально виконувати свої функції [3]. У цьому випадку фактично йдеться про реалізацію однієї з найважливіших функцій держави – функції кадрового забезпечення, адже досягнення особистих і професійних цілей працівників поліції через здобуття післядипломної освіти не лише сприяє їхньому саморозвитку та задоволенню особистісних інтересів, підвищує індивідуальну фахову компетентність, а й природно істотно впливає на якість виконання службових завдань, зміцнює кадровий потенціал правоохоронного сектору держави та створює передумови для сталого розвитку професійного середовища, орієнтованого на ефективне реагування на

сучасні виклики суспільства, забезпечення охорони й захисту прав, свобод та інтересів особи.

Отже, з урахуванням вищенаведеного під післядипломною освітою поліцейських як об'єкта адміністративно-правового регулювання пропонуємо розуміти регламентовану адміністративно-правовими нормами сукупність суспільних відносин, які виникають і знаходять свій розвиток у зв'язку зі здійсненням вдосконалення освіти та професійної підготовки працівників Національної поліції на основі здобутого раніше освітнього рівня та практичного досвіду, що здійснюється з метою задоволення особистих інтересів поліцейського щодо професійного зростання та інтересів держави й суспільства відносно належного кадрового забезпечення правоохоронного сектору.

Список використаних джерел

1. Про Національну поліцію: закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40-41. Ст. 379.
2. Про вищу освіту: закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 37-38. Ст. 2004.
3. Про затвердження Положення про організацію післядипломної освіти працівників Національної поліції: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 24.12.2015 № 1625. *Офіційний вісник України*. 2016. № 11. Ст. 485.